

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei
„BISERIC'A si SCÓL'A.“
Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Cuventarea de deschidere a sinodului electoralu din Caransebesiu.

Venerabile sinodu diecesanu !

Barbatulu acel'a, care a fostu chiebatu de prevedintia se conduca destinele diecesei nóstre caransebesiene inca dela inceputulu ei, carele a adunatu aicea puterile morale si materiale, ce erau de trebuintia pentru o desvoltare sulutara a vietii bisericesci in acésta tinera diecesa, carele a pusu in lucrare in acésta parte a metropoliei nóstre institutiunile bisericesci regulate prin statutulu organicu alu bisericiei nóstre nationale, carele a presidiatu si condusu tóte sínódele acestei diecese dela inaugurarea vietii nóstre constitutionale bisericesci, carele a participatu la tóte actiunile de importantia ale metropoliei nóstre si care pâna la resuflarea s'a cea de pe urma a ramasu devotatu binelui comunu si in specialu alu diecesei sale : bunulu, intieptulu, activulu si energiosulu episcopu alu bisericiei nóstre de aicia Ioanu Popasu, nu se mai afla intre noi, elu astadi siepte septamâni, la 5/17 a lunei trecute Februariu in urm'a unui morbu scurta a incetatu din vietia, si remansitiile lui s'au datu odichnei eterne.

Cá metropolitulu provinciei nóstre bisericesci, carui'a institutiunile bisericesci mai vechi si mai nóue impunu pentru astfelu de casuri anumite sarcini, anuntiu Venerabilulu sinodu in modu oficialu decedarea primulu seu episcopu diecesanu, fiindu convinsu, cá fie-care membru alu acestei venerabile corporatiuni bisericesci se va intruni cu mine in sincer'a condolentia, ce o esprimu din incidentulu perderii acestui eminentu si pré bine meritatu ierarchu alu bisericiei, si redicându-si cugetele sale la celea inalte, me va însoti in esclamatiunea : Eterna amintire, eterna fericire bunulu archiereu Ioanu Popasu !

Anuntiu astfelu casulu acest'a cá totdeodata punctulu de manecare alu mesuriloru, ce s'au luat in conformitate cu dispositiunile canonice si statutare ale bisericiei nóstre pentru intrunirea acestui sinodu

diecesanu estraordinariu in scopulu de a-si alege episcopu, crediendu, cá in considerarea terminulu canonicu de trei luni, in care se cade sè se indeplinésca scaunulu episcopescu vacantu, apoi in considerarea agendelor, care pentru astfelu de casuri sunt puse in sarcin'a metropolitulu, si in fine in considerarea impregiurárilor, in care ne aflámu cu iminentele mari serbători ale bisericiei nóstre si cu sínódele ordinari eparchiale de asemenea iminente, terminulu fiesatu pe diu'a de astadi pentru intrunirea nóstra aicia va intempiná aprobare din partea Venerabilulu sinodu.

Èta am indicatu incidentulu, care ne-a intrunitu aicia in diu'a de adi si scopulu, pentru care ne-am intrunitu. Esperientiele bogate din trecutu, cu care mai alesu acum are se-si faca séma fie-care membru alu acestui Venerabilu sinodu, si vederile luminate pentru asigurarea unui viitoru, care se corespunda justelor nóstre aspiratiuni crestinesci, vor aflá modulu celu mai bunu pentru indeplinirea missiunei importante, ce o are Venerabilulu sinodu la acésta ocasiune.

Am avutu fericirea nu numai de a constată, ci totdeodata de a-si admirá la mai multe ocazioni, devotamentulu si prudenti'a, cu care corporatiunile nóstre bisericesci au resoltu in modulu celu mai binecuventatu multe din cele mai grele probleme din vietia nóstra bisericésca. Eu speru, a-si poté dice, sunt siguru, cá si la acésta ocasiune, Venerabilulu sinodu in devotamentulu seu pentru a asigurá vedúvi, tei diecese desvoltarea ulterióra in interesulu binelui comunu si in specialu alu bisericiei nóstre nationale, misiunea s'a si-o va implini asia, ca resultatulu ei se intimpine aprobarea atât din partea sinodulu episcopescu cât si la pré inaltulu tronulu alu Majestátii Sale pré gratiosulu nostru monarchu, carui'a cá pré bunulu parinte alu tuturoru popóreloru sale, Ddiu se-i conserve, inca de aici înainte multi ani fericiti.

Premitiendu acestea si reoindu-mi rugaciunile evlavióse cátra atótputerniculu Ddiu, pentru-cá cu

pré inalt'a s'a întieptiune sè ne lumineze si con-
duca agendele nóstre, declaru sinodulu estraordinariu
electoralu alu diecesei Caransebesiului de deschisu.

Alegerea de Episcopu alu eparchiei Caran- sebesiului.

Momentulu principalu, carele trebuie consideratu
intre tóte imprejurările in viéti'a societátiloru cu or-
ganisatiune sanatósá, este : cá prin fiecare actu, ce
se indeplinesce, — organismulu respectivei societáti
sè se întarésca.

Examinandu din acestu punctu de vedere, dupa
noi uniculu siguru si indreptatitu, actulu alegerii de
Episcopu, severitu Luni'a trecuta prin sinodulu es-
traordinariu alu eparchiei Caransebesiului, tienutu sub
presidiulu Escelentiei Sale, parintelui Archiepiscopu
si Metropolitu M i r o n R o m a n u l u , constatám, ca
sinodulu s'a pronunciat in acestu actu insemnatu in-
tr'o forma démna de biseric'a Domnului.

Sinodulu a alesu cu aprópe totalitatea voturi-
loru de Episcopu pentru scaunulu vacantu alu epar-
chiei Caransebesiului pre Pré Caviosi'a S'a, parintele
Archimandritu si vicariu archiepiscopescu N i c o l a u
P o p e a , unu barbatu cunoscutu si stimatu pentru
trecutul si activitateá, prestata in servitiulu bisericeii
in decursulu unui lungu siru de ani.

Doce momente sunt in casulu de facia, cari dau
acestui actu o deosebita valóre, si anume : s'a con-
statat adeca de nou, ca ori de câte ori se tractéza
de interese mari si de cestiuni vitale in biseric'a
nóstra, ómenii chiamati a lucrá in servitiulu acestei
sante institutiuni, sunt in unu cugetu si o semtire, ér
alu doilea momentu este, ca prin alegerea de Episcopu
a parintelui Archimandritu N i c o l a u P o p e a s'a
constatat de nou, ca la noi in biseric'a se pretiu-
escu de cei chiamati servitiulu si meritele cascadegate
prin activitate si zelu, depusu in servitiulu acestei
sante institutiuni.

Felicitám deci atât pre alegatori, cât si pre a-
lesulu clerului si poporului.

Manualu de introducere

*in santele càrti ale testamentului vechiu, compusu de Isi-
dor de Onciul, profesoru p. o. la facultatea teologica a
universitáti c. r. Franciscu-Iosefine din Cernauti.*

Deschidem de asta data colónele fóiei nóstre,
cá se constatám de nou, ca biseric'a romana ortodoxa
a inceputu, si continua a-si dá tributulu seu pre te-
renulu desvoltárii literaturii teologice.

Unu barbatu de specialitate in materia teologica
a depusu in cartea, carea pórtá titlulu de sus, resul-
tatulu studiului si scrutariloru unei viéti de omu, —
spre a desvoltá interesu in toti, pre cari ii-privesce
pentru studiulu si cunoscinti'a santei scripturi.

Nu póte fi teologu de specialitate, nu póte fi
preotu in servitiulu bisericeii lui Christos si alu po-
porului credintiosu omulu, carele nu s'a aprofundatu,
si nu s'a adaptatu din destul din isvorulu celu nese-
catu alu religiunei, din sant'a scriptura.

Dar sant'a scriptura scrisa este in diferite tim-
puri si de diferiti ómeni. Si pentru cá se-o întielegu-
gemu, si se-o putem cunósce, de lipsa este, cá se
avem pentru studiulu ei unu indreptariu, carele se ne
arete ómenii si imprejurările, si in acelasi timp se-ne
demustre, si dovedésca, ca între tóte aceste càrti e-
sista : o unitate, unu autoriu si unu singuru
scopu : mantuirea si fericirea neamului ómenescu prin
Iisus Christos.

La tóte acestea ne respunde autoriulu càrtii din
cestiune cu o precisiune, ce satisface pre deplin pre
cetitoriu si cu rezultatulu activitáti bisericeii si óme-
niloru ei de litere dela întemeierea acestei sante in-
stitutiuni si pana in diu'a de astadi.

De asemenea corespunde pre deplin cartea din
cestiune in ceea ce privesce caracterulu divinitáti
santei scripuri. Ea imprima in inim'a cetitoriulu con-
vingerea, ca dela Ddiu este acésta carte a càtiloru,
ér ómenii cari o-au scrisu in diferite timpuri si sub
diferite imprejurări, sunt numai organele inspiratiunei
devine. Domnulu insusi este autoriulu acestei càrti.

Cartea din cestiune cuprinde trei párti princi-
pale. In partea prima se tractéza despre : „substan-
ti'a santei scripturi, seau bibliologi'a.“ In acésta
parte autoriulu espune cuprinsulu càtiloru testamen-
tului vechiu, scopulu, autorii càtiloru si timpulu
scrierii, motivandu si dovedindu tóte acestea cu date
din sant'a scriptura si din literatur'a bisericésca.

In partea a dou'a tractéza autoriulu despre :
„autoritatea dogmatica si istorica a càtiloru sante
ale testamentului vechiu, espune si combate obiectiu-
nile ridicate in contra autoritáti acestoru càrti, esami-
nandu si dovedindu cu date autoritatea dogmatica si
istorica a càtiloru sante ale testamentului vechiu.

In partea a trei'a tractéza autoriulu despre :
„Istori'a pastrárii si intepretárii càtiloru sante ale
testamentului vechiu, si anume : Limb'a originala,
form'a din afara a tectului càtiloru, mijlócele pas-
trárii, diferitele traduceri si modulu de esplicare alu
càtiloru testamentului vechiu.

La sfersitul càrtii aflámu unu adaosu, in care
autoriulu tractéza despre „càrtile necanonice ale tes-
tamentulu vechiu.“

Dupa ce am espusu cuprinsulu opului, de care
ne ocupámu, punendu-ne întrebarea, asupra modului,
in carele se tractéza intr'ensulu materi'a — aflámu,
ca opulu este tractat in modu per eminentiam scien-
tificu. Fiecare pasagiu din tectstu este sprijinitu cu
dovedi, — dar cu tóte acestea fiend modulu de scriere
placatu si usioru, elu desvólta in cetitoriu interesulu
spre studiu si meditare, interesulu pentru studiulu
santei scripturi.

Pentru a caracterisá valórea acestei cărți credem, că este de ajuns, dacă pre bas'a convingerii, ce ni-o am cascigatu printrens'a, — constatámu, că „manualulu de introducere“ alu dlui profesoru Isidor de Onciulu corespunde tuturor recerintieloru, ce le ascépta cetitoriulu desteru in materi'a teologica dela o astfelu de carte. Acésta carte corespunde pre deplinu titlului si scopului, pre carele si l'a propusu autoriulu. Este deplinu succésa, si face onóre literaturii teologice romane, tocn'a asia precum ar face onóre si ori carei literaturi streine, fia aceea ori cât de inaintata.

Felicitám pre dlu autoriu pentru scrierea acestei cărți, si o recomandámu in deosebit'a atentiune a publicului nostru.

Din viéti'a economica a poporului nostru.

XI.

Am incheiat articulu nostru precedentu, enunsiandu, cá resultatu: ca in viéti'a economica a plugariulu cea mai mare intieleptiune se concentréza, si reasuma, cá plugariulu se-si acopere trebuintiele, incât este cu potintia, din gradin'a si din economi'a s'a.

Plugariulu nu cumpera pita, nici bucate pentru pita, ci si-mananca pana de tóte dilele, din grâulu si din bucatele sale, pentru ca plugariulu, care cumpera pit'a, seau grâulu pentru pane din piatiu, seamana cu cismariulu, carele in locu se face, si se venda cisme altor'a, ar cumperá elu cismele sale dela altii.

Plugariulu are deci pana trebuintiósá din grâulu seu, are lapte dela vacile sale, are carne dela gali-tiele sale, are legumi si póme, vinu si vinarsu din gradin'a si din vii'a s'a. Are schimburi din canep'a si inulu crescutu pre hold'a s'a si tiesutu de socii'a s'a, are unsóre dela porcii sei, are haine din lan'a dela oile sale, tiesuta de socii'a s'a; si cu banii, pre cari ii-casciga, si-platesce birurile, si-inmultiesce uneltele de economia, si din cand in cand mai adaoge la pamentulu stremosiescu si câte o bucata de pamentu.

Cas'a unui astfelu de plugariu este o casa indestulata.

Dar nu sunt multe, si nu sunt tóte casele plugariulu astfelu. Sunt astádi din nenorocire pré multe case de ale plugariulu nostri, in cari nu ajunge pit'a cea vechia pre cea noua, in cari legume nu sunt de locu, in cari nu este lapte, nu este unsóre, nu este panza, nu este lana, si mai cu seama primavér'a nu este nimicu din cele multe trebuintiósé.

Camar'a si podulu unor astfelu de ómeni sunt la dughenariulu, seau la birtasiulu din satu, de unde bietii ómeni pentru a-si stemperá fóméa cumpera in credintia o mesura de bucate, cu conditiunea, cá se pletésca pentru ea la tótna doue.

Si acestea nu le scim, si nu le scriem aici din poveste, ci durere din viéti'a multoru sate ale nóstre.

Apoi de odata cu seraci'a si cu traiulu reu plugariulu nostru se da la beutura, cum dice elu, cá se-i tréca de necazu, si se-si aline durerile.

Si daca ne întrebámu, de unde vinu tóte a-cestea?

Vom trebú, se respundem, ca multe din ele, dacu nu tóte bine vinu din negandire.

Petru, de esemplu, a taiatu inca din tótna 2 porci grasi, i-a roditu si vii'a, si are unu vasu de vinu, a avutu si prune, si are si putien vinarsu friptu de densulu, are si galitie, are de tóte. Si nu arare ori se intempla, ca Petru celu indestulit pre timpulu carnevalului se nu mai aiba nimicu din tóte acestea colo de cu primavéra, cand se sapa cucuruzulu, si mai tardiu, cand se secera, si se treiera.

Pentru ce?

Pentru ca Petru a traitu pré bine asta iérna pre timpulu carnevalului. S'a mancatu carnea, s'a sfersitu unsórea, s'a beutu vinulu si vinarsulu seu, carele fiindu beutura curata, potea se-i pice bine, si se-i servésca chiar de doftoria in timpulu lucrului de véra. Si Petru, cá toti plugarii primavér'a si vér'a pana la secere n'are bani, si n'are nici ce se venda, cá se póta face vr'o doi bani. De traitu inse trebue se traiésca, si cá se póta traf, se imprumuta cu bani pre cameta mare pana pre tótna. Si când vine бага de seama, ca are se platésca mai multe biruri, de cum avea se platésca in anulu trecut. I s'au sporitu birurile si toverile cu unulu, cu birulu negandirii.

Ioanu, vecinulu lui Petru n'a patitu inse cá a-cest'a. Elu este omu mai seracu, are numai unu patrariu de pamentu pre când Petru are o jumetate de sessiune si unu lantiu de viia. Dar cá pruncu seracu, pre cand era teneru, a fostu multa vreme sluga la pop'a din satu. Pop'a Solomonu, la care a slujitu Ioanu, a fostu unu omu cu buna renduiéla in cas'a si in economi'a lui, si Ioanu fiindu pruncu istetiu a invetiatu dela pop'a Solomonu tóte renduielile cele bune.

Elu, când vine dela plugu, mai antaiu si-grijesce caii, ii-chranesce, si ii-adapa, asiéza plugulu si grap'a la loculu loru, pentru ca a datu bani scumpi pe ele, — si elu asia a invetiatu dela pop'a Solomonu, ca daca vreai se-te slujésca calulu, plugulu si grap'a, trebue se le dai si tu grij'a, carea le trebuesce. Si Ioanu tiene minte tot ce a invetiatu dela pop'a Solomonu, si face tot ce a vediutu pre pop'a facendu, pentru cá precum dice Ionu, pop'a Solomonu era omu aspru, nu suferiá nici cea mai mica neronduiéla in cas'a s'a. Si Ioanu s'a invetietu din tineretie, cá tóte se le face cu rânduiéla si la vreme.

Si Ioanu nu scie, ce este necazulu si seraci'a. In cas'a lui affi de tóte. Affi pane, affi carne, affi unsóre, affi legume, affi vinu, affi vinarsu, affi totu ce-ti trebue. Dar cá se-se scia, insemnámu aci, ca Ioanu bea din vinulu seu numai la dile de serbatóre,

er vinarsulu lu-tiene in cas'a s'a numai de leacu pentru vremuri, cand vine dela câmpu ostenitu, seau când se bolnavesce cinev'a din casnicii sei.

Toti ómenii din satu lu-cinstescu pre Ioanu, si i-dicu, ca se vede pre densulu, ca a fostu in tene- retie in slujba la unu omu vrednicu, la pop'a Solo- monu. I-mai dicu si alt'a, i-dicu adeca lui Ioanu, ca daca densulu si-va tiené naravulu si obiceiulu pluga- riei, asia precum l'a inceputu, are se cumpere cu vreme pamentu multu, si se-se faca omu avutu.

Se dea Ddiou, i-dicemu si noi.

Dar nu toti ómenii sunt in teneretie slugi la pop'a Solomonu, dar toti au trebuintia se fia in ale plugariei voinici cá Ioanu, si mai voinici, de cât den- sulu, pentru cá dările vietii sunt multe, si greutãtiile vietii de astadi sunt mari.

Deci pre pop'a Solomonu, carele l'a invetiatu pre Ioanu la rînduieála in ale plugariei atât de bine, — trebue se-lu inlocuiesca multu mai bine scól'a plu- gariului, scólele nóstre prin „esercitiile intuitive“ si prin celelalte obiecte de invetiamentu.

Ne place a tractá lucrurile, precum le-am ve- diut in viétia, si vorbindu de inmultirea isvóreloru de venitu, ne aducem bine aminte urmatoriulu faptu intemplatu in o comuna de ale nóstre.

Era intr'o comuna in apropiare de biserica unu locu cam de o jumetate de jugeru, lasatu nengraditu si pustiu. Abia servia de pasiune pentru gâsca. L'a cerutu invetiatoriulu dela comuna, cá se-i-lu dea den- sulu in folosintia; si comun'a i-l'a datu. Astadi pro- duce invetiatoriulu pre acestu locu multime de le- gume; si loculu, carele era mai nainte pustiu, astadi produce unu trumosu venitu, si in acelasi timpu ser- vesce pentru satulu intregu de gradina de modelu.

Daca este adeveru, ca cartea si invetiatur'a con- ducn pre omu la intieleptiune, apoi pre plugariulu carturariu intieleptiunea trebue sè se véda mai antaiu in *inmultirea veniteloru, si respective in inmultire- rea isvóreloru de venitu.*

Apoi in pãrtile nóstre plugariulu o póte face a- cést'a cu inlesnire, daca lu-vom invetiá, de micu, din scóla, a gandi, si i-vom imprimá convingerea, ca astadi numai este permisu omului cu minte a lasá nici celu mai micu petecu de pamentu nefolositu si nees- ploatatu.

Daca ne uitãm la satele nóstre, vedem in totu loculu, ca pamentulu din giurulu satului se folosesece cá pascu comunu. Nu in totu loculu este ingrijitu a- cestu pamentu. In multe locuri este plinu de scaeti si plinu de mosinóie, si astfelu da o pasiune slaba viteloru. De aru fi ómenii nostri cu mai multa grije, si aru gandi, — asia credem noi, ca nu ar fi lucru mare, daca scaietii s'ar taiá, si s'aru arde, si daca primavér'a islazulu s'ar grapá, ca sè se imprascia mosinóiele, si daca nu s'aru slobodí vitele la pasiune pré de timpuriu primavér'a mai cu seama in dilele de plóia.

Si pentru ca vorbim de islazulu comunalu, a- mintim aici unu casu durerosu, care vecinicu va re- mané o póta pre ómenii carturari din acelu satu. Intr'unu satu de ale nóstre s'a vendutu mai anii trecuti islazulu comunalu pentru restantia de contri- butiune. Betii ómeni n'au astadi locu, se slobóda nici macar o gâsca la pasiune.

Pentru ce?

Pentru negandire. Doi preoti, unu invetiatoriu si unu notariu, n'au ingrijit la timpu sè se solvésca darea eiectata pre islasu; ér cand contributiunile a- junsesera atât de mari, incât satulu era in primejdia, cá se romana fara pasiune, la nici unulu dintre inte- ligenții comunei nu i-a venit in minte, cá se céra de undev'a ajutoriu, se faca o operatiune financiara in conditiini favorabile, si se-si póta sustiené islazulu.

Ilazulu l'a perdutu comun'a pentru totdeun'a.

Ei, dar asia nu mai potem merge.

Astadi a devenitu pentru poporulu nostru o ces- tiune de viétia si de cultura: *a studiá tóte mijló- cele, pentru a-i inmultí isvórele de venitu, si a-i inmultí pânea de tóte dilele.*

Poporulu nostru in multe pãrti striga dupa pane.

Si ar fi o rusine pentru ómenii, cari lu-conducu, daca nu i-ar poté aretá calea si mijlócele, prin cari se-si póta inmultí panea.

A dice, ca intre imprejurãrile de astadi este cu nepotintia de a-i inmultí isvórele de venitu, este dupa noi celu mai mare neadeveru.

Pamentulu lucratu si stepanitu de poporulu nos- tru nici pre departe nu este esplotatu.

La noi unu plugariu, care posede unu patariu de pamentu, si respective 8 jugere catastrale, este unu omu seracu, carele abia se sustiene, pre cand de esemplu in Germani'a, seau in Boemi'a, ba chiar si in unele pãrti din Transilvani'a, unu astfelu de omu este in stare buna, si in economi'a si cas'a s'a inaintéza.

Pentru ce?

Pentru ca in Germani'a si in Boemi'a, si in tóte tierile civilisate cultur'a pamentului este in t e n- s i v a, pre cand la noi si astadi suntemu in stadiulu culturai e s t e n s i v e.

Plugariulu nostru si astadi lacomesce, cá se lucre pamentu multu, dar lu-lucra in multe, pãrti asia, cá se fia lucratu, pre cand unde cultur'a pamentului se pórtã in modu intensivu, plugariulu tientesce, cá mai bine se lucre pamentu mai putien, dar ceea ce luc- réza, se lucreze bine, pentru cá se-i produca rodu indestulitoriu.

Si cum ca plugariulu nostru ar poté se aiba in- doite roduri, de câte are in adeveru, ne póte servi de esemplu urmatoriulu faptu:

Cine a calatorit prin satele nóstre, a potut face observarea, ca intre bucatele, cari cresc pre pamenu- tulu domniloru de pamentu si pre pamenturile sate- niloru este o deosebire enorma.

Pre cand in anii buni domnulu de pamentu produce in calculu mediu cam dela diece màji metrice insus pre unu jugeru catastralu, pre atunci plugariulu abia produce pana la 5 màji metrice, ér cu acestu productu plugariulu abia póte traí, deórece din pretiulu aloru 5 màji metrice adunate de pre unu jugeru catastralu abia si-acopere cheltuiiele de productiune: sementi'a, lucrulu, si contributiunea.

Si ca pre pamenturile plugaresci incà se póte ridicá productiunea, am vediutu in multe pàrti cu ochii.

Sessiunile parochiale sunt de regula alaturiá cu pamenturile sateniloru, si in genere pamentulu este de aceea-si calitate. Si intre altele ne aducemu a-minte, cà am cercetatu odata pre unu amicu preotu. Pre drumu mergendu dela gara càtra satu am intrebatu pre servitoriulu amicului meu, care este grâulu popii?

Servitoriulu mi respunde zembindu: „dle, grâulu carele vei vedé, cà este mai frumosu in hotarulu satului nostru, se scii, cà este alu pàrintelui“

Si in adeveru asia era.

Ajungendu acasa la parintele l'am intrebatu, ca ce mescesingu, seau ce vrajitoria scie densulu, de grâulu seu este inca odata asia de frumosu, cá alu plugariloru?

Nici o vrajitoria, si nici unu mescesingu nu sciu, dar lu-lucru mai bine, decât satenii, lasu plugulu mai afundu, lu-aru la vreme, lu-seamanu cu grije, lu-plivescu la timpu. Si pentru cá se-le potu face tóte acestea, sum si eu totdeun'a pre langa servitoriu; si multiemita lui Ddiu pana acum mi-a succesu. Si acei'a dintre plugari, cari lucréza pamentulu, precum lu-lucrezu eu, inca producu mai multu, decât produceau mai nainte.

Unu isvoru de venitu l'ar poté deci avé plugariulu nostru, daca ar lucrá pamentulu mai bine.

Dar se mergemu mai departe!

In comitatulu Aradului cunóscem unu dnu notariu, care cultiva cu deosebita passiune albinele, si albinele i-aducu in anii buni unu venitu si pana la 400 fl. v. a.

Cunóscem apoi unu dnu advocatu romanu, carele produce in gradinile sale cele mai frumoése póme. Le vinde cu bani scumpi, si le esportéza de multe ori pana in Hamburg.

Cunóscem apoi pre unu negutiatoriu, carele in iérn'a trecuta a tramisu vagóne incarcate cu tutce (curci) pana la Londra, si a realizat casciguri fórté insemnate.

Archiducele Albrecht este dóra celu mai avut omu din intréga monarchi'a habsburgica, si cu tóte acestea pre dominiulu seu din Magyar Óvár tiene câte 1000—1500 de vaci cu lapte, si liferéza vagóne incarcate de lapte la Vien'a.

La plugariulu nostru nu gasesci de multe ori nici lapte, nici póme, nici galitie, cu atát mai putien albine, si tóta nadejdea de cascigu i-sta in 2—3

lantie semenate cu grâu si in done, seau trei lantie semenate cu cucuruzu.

Pentru ce?

De buna seama pentru ca n'a avut ocaziune se invetie a-si estinde atentiunea asupra acestoru insemnate ramuri de productiune.

Scól'a nu si-a estinsu atentiunea asupra acestor'a. Scól'a nóstra s'a ocupat pana acum pré multu cu abstractiuni si pré putien cu lucruri reale. Asia ne-a fost de buna seama crescerea; si incát pentru trecutu nu este vin'a nóstra.

Pentru viitoriu realismulu in gandire si in fapte trebue sè se incépa din scól'a elementara cu „esercitiile instuitive,“ — prin cari se aretám eleviloru ramurile de productiune si isvórele de cascigu, si se-i imprimám fiitoriului plugariu dorulu de a-si sporí prin lucru si gandire cu fiecare di isvórele de cascigu.

Erá intr'o adunare bisericésca o desbatere infocata asupr'a modului, cum sè-se stimuleze in mesura mai mare productivitatea si inaintarea scólorulu nóstre.

O parere mergea intr'acolo, cá invetiatoriloru diligenti, cari aréta sporiu cu elevii la esame, se li-se dea laudatorie si premie din partea superioritátií diecesane.

O alta parere sustienea, ca premiele nu sânt bune, si chiar nu sânt didactice, chiar prin scóla trebue se propagamu in poporu convingerea, ca binele suntemu detori a-lu face, pentru ca este bine, ér nu numai atunci, când suntemu cu gândulu la plata.

Adunarea a trecutu preste ambe aceste pareri la ordinea dilei, si bine a facutu.

Invetiatoriulu, carele merita lauda, o scie acést'a si fara se i-o spuna cinev'a. Se nita in comuna la tenerii, si la ómenii, pre cari i-a crescutu densulu, — si i-vede cum punu in aplicare invetiaturile, pre cari li le-a spusu odinióra densulu in scóla.

Se póte unu laudatoriu, seau o respłata mai mare, decât acést'a pentru unu invetiatoriu?

Noi credemu, cà nu.

Predic'a de pe munte a Mântuitoriului.

(Mat. cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare.)

e) Despre posesiunea cetatieniloru in imperati'a crestina a lui Ddiu, Vers. 19—34. — Avereá cetatieniloru imperatiei lui Christosu o forméza comorile ceresci; aceste se caute ei a le castiga si inmultu, ér ingrijirele cele mari pentru bunurile pamentesci se le lapede. 'Iubirea de argintu e idolatrie, asiadara o crima de lesa majestate in acésta imperatie.

Vers. 19—21. „Nu ve adunativóue comóre pre pamentu, unde rugin'a si moliile le strica, si unde furii le sapa si le fura; cive adunativóue comori in ceriu, unde nici moliile nici rugin'a nu le stricá, si unde furii nule sapa si nici le fura.“ — Sub comorile, cari dice Mântuitoriulu ca se le adunamu

in ceriu si se le tienemu acolo óre cum cá intr'unu depositu, si cari comori sunt netrecetóre si neperitóre, întielege elu resplat'a pentru faptele nóstre intr'adeveru bune, cari le plinimu aici pre pamentu, asiadara in lini'a ultima fericirea vecinica. — Vers. 21. La urmarea admonierii din versurile premergetóre ne obliga a celu adevveru, carele ilu esprima Mantuitoriulu aici in o sentintia scurta: „Cà-ci unde e comór'a vóstra, acolo va fi si inim'a (adeca: dragostea si dorintia) vóstra“ Se presupune s'au se subintielege la acestu temeiu de îndatorire, cà inim'a credinciosului trebuie se fie in ceriu (asem. epist. c. Filipu. 3, 20. Col. 3, 2. si urm. 2. Cor 4, 7.) — Aici inim'a cá resiedinti'a afectelor amintite, sta in locul acelor'a. Fiindu deci comór'a nóstra in ceriu fiindu fericirea vecinica, s'au — de órece Ddieu insusi e fericirea celoru fericiti — Ddieu insusi comór'a nóstra, se îndrepta acum aici pre pamentu tóte cugetările, tóte dorintiele si dragostea nóstra, scurtu: inim'a nóstra ca tra densulu, si petrece la densulu; dara daca comór'a nóstra, adeca obiectulu dragostei si a dorintiei nóstre e cev'a pamentescu, atunci si inim'a nóstra e îndreptata intr'acolo, se lipsesce de pamentu. Asem. Luc. 12, 33. 34.

Vers. 22—23. Luminatoriulu trupului este ochiulu. De va fi dara ochiulu teu curatu, tot trupulu teu va fi luminatu; ér de va fiochiulu teu reu, tot trupulu teu va fi intunecatu. Deci dara daca lumin'a, carea este intru tine, e intunerecu, cât de mare e (atunci) intunereculu! (Asem. Luc'a 11, 34—36.) Cu nedreptulu au sustienutu multi cumcà aceste dóne versuri nu stau in nici o legatura cu cele premergetóre. Mantuitoriulu ne-a admoniatu in versurile de mai susu, ca noi se îndreptámu intrég'a nóstra detorintia si nisuintie la cele ceresci; s'au cu alte cuvinte; cà cunóscerea si vointi'a nóstra in totdeuna se fie îndreptata la cele de susu, la Ddieu. Dara cunóscerea si vointi'a sunt pentru spiritulu omenescu aceea, ce ochii pentru trupulu nostru. Precum adeca ochii, capaci de a primí lumin'a sórelui si prin acést'a singuri luminându, sunt, pre cât timpu sunt curati si sanatosi, luminatorii trupului omenescu conducându-lu pre acést'a in tóte căile si la tóte tientele esistentiei sale, astfelu si cunoscinti'a si vointi'a dau spiritului nostru directiunea s'a, si îi arata călea, pre carea are se mérga. Spiritulu omenescu nisuesce inse dupa natur'a lui cea intrinseca in susa la Ddieu, dela carele a purcesu, si la carele are éra-si sè se rentórca, si in carele singuru afla linisce si repaosu adevveratu. Sântulu Augustinu esclama: „Tu Dómnne ne-ai facutu pre noi dupa chipulu teu, si inim'a nóstra e neliniscita, pâna ce nu afla repaosu intru tine! Dara consuna cunóscerea si vointi'a cu acést'a directiune naturala a spiritului, atunci ochiulu nostru celu internu e simplu, e sanatosu si prin urmare capace de a primí in sine lumin'a gratiei si a adevverului, carea necontenitu se revarsa in noi din sórele spiriteloru adeca dela Ddieu. Tot ce face atunci omulu, e claru si luminos. Dara inse cunóscerea si vointi'a sunt îndreptate necurmatu la cele pamentesci, atunci ochiulu internu e slabu, e reu si prin urmare bolnavu si necapace de a primí in sine lumin'a cea mai inalta. Flacar'a spiritului se îndrepta dupa natur'a s'a la cele ceresci, se pleaca atunci in josu, si acést'a nu se intempla fara de fumu, carele apoi intunecà fórté spiritulu omenescu.

Vers. 24. „Nime nu póte servi la doi domni; cà s'au pre unulu va uri, si pre altulu va iubi; s'au de unulu se va alipi si pre altulu va despretiui. Nu poteti servi lui Ddieu si lui mamona.“ Prin sentinti'a acést'a previne Isus întrebării: ori de nu se póte

imbiná nisuinti'a dupa lucruri pamentesci cu cea dupa imperati'a lui Ddieu? Elu a respunsu hotáritu cu unu nu! càci aici póte fie numai aut, aut! Omulu chiar asia de putienu póte se-si îndrepte cunóscerea si vointi'a, intentiunea s'a, deodata la Ddieu si la lume, la cele de susu si la cele de josu, precát de putienu póte se servesca in acelasi timpu la doi domni opusi. Dela caderea in pecatu a protoparintiloru neamului omenescu, diavolulu e principele acestei lumi; deci tot acél'a, carele servesce lumii, e in lini'a ultima unu servu alu diavolului. Servirea lui Ddieu inse cu servirea diavolului e cu neputintia a se impreună, ele sunt incompatibile. Asem. Luc'a 16. 13. — Cuventulu mamona e chaldaiacu si insamna „bogatie“; aici inse in opunere catra Ddieu si in legatura cu verbulu „a servi“ se personifica si insamna: idolulu bogatiei.

Vers. 25—27. „Pentru acést'a,“ pentrucà nu e cu putinti'a a servi deodata si lui Ddieu si lui mamona, si pentrucà servirea lui mamona purcede in regula de o parte din ingrijirea prea mare pentru lipsele cele pamentesci, ér de alt'a parte din lips'a, de incredere in Ddieu, „dicu vóue: Nu ve ingrijiti de viéti'a vóstra, ce se mâncati si ce se beti; nici de trupulu vostru, cu ce se ve imbracati. Au nu e viéti'a mai multu decât hran'a, si corpulu decât haina? Avemu se adaugemu in cugetulu nostru: Dara Ddieu ti-a datu tie aceea (viéti'a si trupu) atunci! ti va da tie si acést'a (nu trimentu si haina.) Asem. Luc'a 12, 22 si urm. — Pentru de a desteptá in auditorii sei incredere in prevedinti'a dumnedieéscă, arata Isus in vers. 26. mai întâi cum fiintiele nerationale, fara ca se fie fórté ingrijiate pentru sustienerea loro, primescu nutrimentulu, hran'a loro dela creatoriulu naturei întregi. „Căutati la paserile ceriului, cà nici samâna, nici secera, nici nu aduna in granarie, si Parintele vostru celu cerescu le nutresce. Au nu sunteti voi cu multu mai multu decât acelea?“ asia dara n'ati puté voi cu inca mai mare incredere a calculá si cugetá la aceea, cà Parintele cerescu nu ve va parasi pre voi? ru e prin urmare ingrijirea vóstra o nebunie? — Paserile ceriului — sunt paserile ce petrecu sub ceriu, adeca in aeru, si in acést'a libera si imensa inaltime sunt lasate de sine. — Vers. 27. Christosu arata apoi a dónu'a óra, cum omulu in esistinti'a s'a fisica preste tot aterna dela Ddieu, asiadara ori-ce ingrijire in privinti'a acést'a e de tot nefolositoare, e desiérta. „Cine din voi ingrijindu-se póte se-si adauga unu cotulu firulu vietii sale? — Cuventulu grecescu: „helikia“ „cotu“ are unu întielesu duplu: insamna atât „statura, marime“ cât si „etate, durata vietii.“ Traducerea nóstra a luatú cuvântulu in întielesulu primu. Dara acést'a semnificatiune nu convine bine cu întregulu mersu alu ideiloru. Càci dupa contextu prin cuvântulu acést'a are sè se esprime: ceva ne'nsemnatu; dara a adauge la marimea trupului unu cotu, e cev'a ingrozitoriu. Apoi si in cele premergetóre e vorba despre sustienerea vietii. De aceea va fi mai bine se luamu semnificatiunea a dónu'a „durata vietii.“ Traducend noi inse „helikia“ prin firulu vietii, am potutu pastrá icón'a, prin carea ni se infatisiéza adevverulu. Întielesulu e acést'a: Nime nu póte se-si lungésca firulu vietii nici de cât, si nici cu cea mai ne'nsemnata parte a timpului, nici chiar unu momentu.

Vers. 28—29. Ce s'a disu in genere despre vîstia, aceea are valóre si despre imbracaminte in specialu: o privire atenta in natura ne invatia, cà noi pu-

temu depune grij'a cea mare ce o avemu din caus'a imbracamintelor noastre. Tóte fapturile naturei póta vestimintele lor cuvenite si inca atari imbracaminte, cari intre cu multa tot aceea, ce póte numai se produca art'a omenésca. Cáci art'a e in totdeune'a numai o imitare slaba a naturei. „Si de flaina ce ve ingrijiti? Priviti crinii campului cum (cât de frumosu si cât de placutu) crescu! ei nu se ostenescu, nici nu torcu, pentru de a-si pregati hainele lor. — Vers. 29. „Er eu dicu voue cã nici Solomon intru tóta marirea s'a (adeca, când se imbracă si aparé in tóta pomp'a regésca) nu s'au imbracatu ca unulu dintr'acestia.“

Vers. 30. Consecintia din cele premergetóre: „Deci daca Ddiu asi'a imbraca érb'a campului, carea astadi este si mâne se arunca in cuptoru, au nu cu multa mai vârtoasu pivoi, putienu credinciosiloru?“ (ve va imbracă.) Daca Ddiu, minunatul creatoru a tóte, chiar si lucrulu celu mai micu si nen'semnatu l'a invelitu in unu vestmântu frumos, cu cât mai vârtoasu omulu, regele naturei, póte sè se încrêda cu privire la imbracamintea s'a in Ddiu? — Sub érb'a sunt a-se întielege crinii câmpului, amintiti mai sus, cari pentru frundiele lor cá papur'a apartienu la ierburi, si aici se numescu cu numele genului lor, pentru de a le arată cá cev'a nen'semnatu. — „Se arunca in cuptoru,“ acést'a se esplica din datin'a orientaliloru, de a-se folosi din lipsa de lemne la incaldirea cuptóreloru si de plante uscate.

Vers. 31—33. „Dreptu aceea se nu ve ingrijiti dicendu: ce vom mânca, s'auce vom bé, s'au cu ce ne vom imbracă? Cãci tóte acestea le canta pãgãni. Cã scie Pãrintele vostru celu cerescu, cã aveti trebuintia de tóte aceste.“ — Pãgãni, cari nu credeau in unu Ddiu viu, atot sciutoriu nici in prevedintia s'a cea gratiósa, ci intr'o sórte, intr'unu destin orb, puteau se fie tare ingrijati pentru cele trecátóre, dara nu si crestianulu, carele crede in unu Ddiu atot sciutoriu si carele scie, cã acestu Ddiu e unu parinte pentru ómeni, si cã elu cu dragoste nemarginita póta grije de fi sei. — Vers. 33. Pãgãni, cari nu sciau de nemurire, cari nu sciau nimicu despre o viétia dupa mórte, tindeau firesce intr'acolo, ca cât cu putintia sè se folosésca, sè se bucare de viétia cea paméntésca, nu asi'a inveti celulu lui Christosu. Elu trebuie se rêvnésca cu unu zelu neobositu, sè se ostenesca cu tóta ingrijirea dupa imperati'a lui Ddiu si dreptatea carea o cere elu (Ddiu) cã conditiune indispensabila pentru dobandirea dreptului de cetatienu in imperati'a s'a: „Cãutati deci mai intai imperati'a lui Ddiu si dreptatea lui si tóte aceste se voru adauge voue.“ Prin mai întâi se notifica, cã ni-e permis a ne ingrijí si pentru cele trecátóre; numai trebuiesc cã acést'a se fie o ingrijire secundara. Ingrijirea nóstra principala are sè se îndrepte in totdeun'a intr'acolo, de a ne justifica, de a ne îndreptá intr'adeveru inaintea lui Ddiu, pentru a ne face astfelu apti de a intrá cá cetãtieni in imperati'a s'a, carea ni s'a descoperitu nóue in Christosu. Daca facemu acést'a, atunci cele pamentesci ni se adaug adecã le vom primi dela Ddiu pe de asupr'a. Asem. Ps. 36. 25. „Têneru am fostu si am imbetrenitu; si n'am vedutu pre celu dreptu pãrsitu, nici seminti'a lui cer-sindu pâne.“

Vers. 34. Contiene o conclusiune recapitulátóre a celorlora dise dela vers. 25. încóce. „Dreptu aceea nu ve ingrijiti de diu'a de mâne. Prin acést'a nu se concede ingrijirea cea mare pentru diu'a de adi, ci

se vorbesce despre grij'a pentru diu'a urmátóre, pentru cã in de comunu ómenii se ingrijescu de cele viítóre. In insu-si conceputulu grijii se afla in totdeun'a o referintia la cele viítóre; presintele apare cã unu ce, despre carele ne-amu ingrijitu deja. Afara de acést'a trebuiesc dupa cum am vedutu in vers. 11. ca se ne rugãmu pentru lipsele nóstre dilnice cu incredere fiésca „Panea nóstra cea de lipsa da ni-o nóue astadi. — Cã diu'a de mâne va ingrijí de sine“ adeca diu'a de mâne isi va avé si asi'a necazurile, grijile sale; dara isi va aflá si resursele sale. Afara de acést'a: „Ajunge dilei reutatea ei.“ (Adecã fie-care di carea o ajungemu, carea o petrecemu in viétia nóstra.) Fie-care di isi are greutatea, sarcin'a s'a; deci nu inmultu necazurile dilei de adi prin adaugerea unei ingrijiri nefolosítóre pentru diu'a de mâne. — In genere cuprindu cuvintele aceste îndemnarea, cã se tráimu in si pentru presinte, si nu intodéuna pentru viitoriu. Aici si acum se lucrãmu, suferim, rabdãmu; noi in sensulu adeveratu alu cuventului se avem, se posedemu timpulu, adeca: se ne folosimu de momentulu de fatia, cã-ci ce aduce viitorulu cu sine, aceea scie numai singuru bunulu Ddiu.

(Va urmã)

D i v e r s e .

* *Deputati pentru sinodulu eparchialu aradanu.* In cerculu vacantu alu Giulei s'a alesu deputatu sinodalu dlu Dr. Georgiu Plopu, advocatu in Arad, ér in cerculu Birchisiului dlu Dr. Lazaru Petco, advocatu in Aradu.

* *Respunsu la o întrebare ce ni-se face.* Corespondentulu din Aradu alu jurnalului „Tribun'a“ din Sibiu, — publicandu in numitul jurnalulu unu reportu despre adunarea generala a institutului de creditu „Victori'a“ din Aradu, incheia apretivarile sale cu urmátórele cuvinte la adres'a acestei foi: „revist'a diecesei gr. or. a aradului „Biserica si Scol'a“ nu are cuvinte spre a anuncia rezultatele unui institutu economicu, cum este „Victori'a in Aradu.“ De ce acésta malitiósa tacere?

Facia de acésta grava imputare si malitiósa întrebare, cuprinsa in cuvintele citate mai susu din „Tribun'a,“ — ceremu onoratului nóstru publicu, se-ne permita a raspunde pre acésta cale, si apoi se-ne judece dupa cum va crede cá meritãmu:

„Victori'a“ din Arad, precum ne spune si dlu corespondentulu alu „Tribunei“ este unu „institutu economicu.“ Daca acést'a astfelu este, ne permitemu a spune aici ceea ce de altcum scie tóta lumea, cã „resultatele activitatii unui institutu economicu nu se anuncia prin cuvinte, precum pretinde dela noi corespondentulu „Tribunei;“ ci numai si numai prin cifrele din bilantiulu institutului.

Noi la timpulu seu am publicatu bilantiulu institutului pre anulu 1888, si am reportatu si despre adunarea generala a actionariloru, va se dica am annunciatu resultatulu acestui institutu economicu“ nu inse prin „cuvinte;“ ci prin cifre, asi'a precum se face acést'a cu rezultatele activitatii ori carui institutu economicu. Si noi celu putienu asi'a credemu, cã nici unu „cuventu“ alu nostru, precum nici cuvintele dlui corespondentulu, nu po- tea nici se adauge, nici se scada nimicu din cifrele din bilantiulu publicatu, precum nici se schimbe nimicu din cele ce s'au petrecutu in conferintia si adunarea generala a actionariloru.

De altcun, speramu, ca nu este vin'a noastră, daca „Biserica si Scol'a“ conform programului ei nu se pôte ocupá de „cuvinte“, ci se restringe a înregistrá numai fapte, si respective a colucrá pre bas'a fapteloru la desvoltarea programului celni vecinicu alu bisericei, — precum mai departe, sperám, ca de asemenea nu este vin'a noastră daca in ceea ce priveste „cuvintele“ exista între „Biserica si Scol'a“ si între dlu corespondentu alu „Tribunei“ o mica diferentia.

Dlu corespondentu alu „Tribunei“ pôte scrie si publicá in „Tribun'a“ ori cât de multe „cuvinte“ si la adresa ori cui, deórece densulu scrie anonim, si nu are nici o raspundere pentru cele se le scrie, — si pre cáta vreme densulu scrie fara nume, nici nu voiosce a luá nici o raspundere pentru cele scrise si publicate; si astfelu este usioru a scrie ori ce.

Noi cei dela „Biserica si Scol'a“ inse scriem totu ceea ce scriem luand raspunderea pentru cele ce le scriem atât facia de onoratulu publicu, care sustiene acésta fóia, cât si face de posteritate.

Acést'a ne este respunsulu, Celelalte le lasám la apretierea onoratulu publicu, carele, sperám, ca ne va absolvá de maliti'a, la carea ne-a condemnatu neascultatú corespondentulu „Tribunei.“

* *Abdicere.* Domnulu Demetriu Bonciu, consiliariu regescu si notariu publicu in Arad a abdisu de functiunea de presedinte alu directiunei institutulu de creditu si economii „Victori'a“ din Aradu. De asemenea Dni Ioanu Belesiu, avocatulu si deputatu dietalu, Ignatie Pap, secretariu consistorialulu si Antoniu Caracioni, negutietoriu au abdisu din postululu de membri ai comitetulu de supraveghiare alu institutulu de creditu „Victori'a“ din Arad.

† *Necrologu.* Confratele nostru *Georgiu Plas'a*, preotu si invetiatoriu in Ghiorocu a incetatu din viétia in 28. Martie a. c. — lasandu in celu mai profundu doliu neconsolabil'a-i familia, precum si intregu poporulu din Ghiorocu, cáru'i a-i servitu cu credintia unu lungu siru de ani.

Se-i fi-a tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

† *Necrologu.* In dilele trecute iubitul nostru confrate, *Vasiliu Popoviciu* preotu in Sititelecu protopopiatulu Tinței, a fostu greu incercatu de sórte, deórece crud'a si nemilósá mórte 'lu desparti pentru totdeun'a, de fericirea acestei vietii, prin perderea multu iubitei sale sotii; carea Mercuri in 22. Martie st. v. dupa unu morbu lungu de 6 luni si-dede blândulu si nobilulu seu sufletu in manile creatoriului. Decedat'a cu numele *Flórea*, abia a implinitu alu 22-lea anu alu vietii pamentesci si alu 3 $\frac{1}{2}$ anu alu vietii conjugale. Remasitiile pamentesci ale defunctei s'au depusu spre odichna eterna Joi in 23 Martie la 5 óre p. m. st. v. in cimiteriulu din locu, lasandu in celu mai mare doliu pre multu iubitul si nemangaiatulu seu sotiu. Versandu si noi o lacrama de durere pre morméntulu ei. vom dice. — Fie-i tiárin'a usióra, si memori'a eterna. — *Martianu Andru* preotu in O-Gepisiu.

Convocare.

„Adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru romani din dieces'a Aradului se va tiené si in acestu anu la 13/25 Aprilie, in sal'a cea mare a seminariului.

Atát dd. membri, cât si binevoitorii acestei reuniuni sunt pofititi a-se infaciosia la acést'a adunare generala, ce se va incepe precisu la órele 9 a. m. si va decurge dupa ordinea :

- 1) Deschiderea siedintiei,
- 2) Raportulu comitetulu,
- 3) Disertatiuni,
- 4) Propuneri eventuali.“

Spre usiurarea caletoriei, comitetulu s'a ingrigitu si a esoperatu dela directiunile cáiloru ferate pretiuri moderate. Biletele de caletorie se voru spedá in septeman'a patimiloru la toti membri reuniunei. Dreptu aceea sperám ca adunarea de estu-timpu va fi fórte cercetata, cu atát mai vertosu, cu cátu cá agendele pertractande voru fi de interesu vitalu pentru scólele nóstre poporali.

Arad, 1/13 Aprilie, 1889.

Teodoru Ceontea, m. p.

Nicolau Stefu m. p.

I. vice-presedinte.

I. secretariu.

* *Piat'a Aradului* din Vinerea trecuta: Gráu de celu mai greu 6.90 fl. ér acelu amestecatu 6.30 fl. — secara 5.20 fl. — Orzulu s'a vandutu cu 5.70 fl. — Ovesulu 5.10 fl. — Cuceruzulu 4.25 fl. — Mazerea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 60 cr, cea de porc 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 70 cr, ér elis'a per chil'a 65 cr, v. a.

Concurse.

Pentru deplinirea parochiei vacante de cl. III. din Banesci cu fili'a *Cristesci*, protopresviteratulu Halmagiului se escrie concursu cu terminulu de alegere de 30 zile dela I-a publicare.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie sunt avisati, — recurselu prevediute cu tóte documintele recerute si adresate comitetulu parochialulu — a le trimite oficiulu protopresviteralu in Halmagiu pana la 9. Aprilie a. c. st. v.

Comitetulu parochialulu.

In contielegere cu mine: IOANU GROZ'A, m. p. protop.

Licitatiune minuenda.

Ce se va tiené in 11/23 Aprile a. c. la 9 óra a. m. in localitatea scólei din comun'a *Ecic'a romana* pentru reperarea din afara a bisericei gr.-or. romane. — Pretiulu de esclamaré pentru repararea acoperisului de pe turnu e de 300 fl. Iara pentru repararea zidulu bisericei si a turnulu e de 400 fl.

Licitantii din pretiulu de esclamaré au se depuna inainte de licitatiune cá vadiu 10% in bani gat'a.

Celelalte conditiuni de licitatie se potu vedé la oficiulu parochialulu din locu.

Ecic'a-romana, la 13. Martiu 1889.

Nicolau Magda, m. p.

parochu si presied. com. parochialulu.